

Рівень володіння географічною компетентністю в учнів основної і старшої школи

С. О. Науменко, канд. пед. наук

Лабораторія оцінювання якості освіти Інституту педагогіки НАПН України

У ході дослідження підтеми «Тестові технології оцінювання географічної компетентності учнів основної і старшої школи» було проведено експеримент. Одне із завдань експерименту полягало у виявленні рівня володіння географічною компетентністю та її складовими в учнів основної і старшої школи. Для розв'язання цього завдання було створено Анкету для учнів.

На основі кількісних і якісних результатів анкетування учнів було з'ясовано, що, на думку 7% учнів, вони ніколи не використовували у повсякденному житті знання, уміння і навички, отримані на уроках географії в школі. Ми вважаємо, що цей відсоток є трохи завищеним, адже деякі учні не можуть перерахувати географічні знання, уміння і навички, які вони використовують у побуті й в повсякденному житті.

За даними анкети, лише 23% учнів під час слухання або читання новин не звертають увагу на назви географічних об'єктів: вони їх не помічають. 55% учнів ніколи не були за кордоном, а 3% учнів – за межами області, в якій вони живуть.

39% учнів ніколи не читали такі географічні журнали як «National Geographic», «Вокруг света» та інші; 15% учнів ніколи не дивилися географічні передачі (про природу, країни, подорожі тощо); 14% учнів ніколи не використовували інтернет для пошуку географічної інформації (не для виконання шкільних домашніх завдань); 27% учнів ніколи не користувалися програмою «Google Планета Земля».

9% учнів вважають, що вони не вміють орієнтуватися на місцевості, а близько $\frac{1}{4}$ учнів зізнаються, що вони не дуже гарно знають околиці району, де вони живуть, і району, де знаходиться їхня школа. При цьому близько 10-13% учнів майже ніколи не гуляють околицями свого будинку і своєї школи.

22% учнів ніколи у побуті і в повсякденному житті (крім виконання шкільних домашніх завдань) не користувалися географічною картою або атласом; 17% учнів – картою або планом міста; 41% учнів – топографічним планом місцевості; 58% учнів – компасом.

Із 82% учнів, які цікавляться прогнозом погоди, лише 66% учнів хоча б один раз в житті відслідковували справдження прогнозу погоди з погодою, яка була в той день.

Відсоток учнів (40%), які ніколи у побуті і в повсякденному житті (крім виконання шкільних домашніх завдань) не користувалися географічною картою, атласом, картою або планом міста, нам здається досить високим, адже лише 3% учнів зізналися, що вони ніколи не були за межами області, в якій вони живуть; 55% учнів – ніколи не були за кордоном.

Підвищити рівень географічної компетентності учнів можна, якщо учні будуть застосовувати знання, уміння і навички, отримані на уроках, у практичних цілях, під час пояснення явищ повсякденного життя, проведенні дослідження або оброблення одержаних даних. Це частково можна досягти, якщо вчитель під час поточного оцінювання буде використовувати завдання з тестів міжнародних досліджень, таких, як дослідження за програмою PISA, мета якого полягає в оцінці здатності учнів застосовувати отримані в школі знання і навички в життєвих ситуаціях, а також Міжнародного порівняльного дослідження якості природничо-математичної освіти учнів 4-х та 8-х класів загальноосвітніх навчальних закладів (TIMSS), або подібні до них завдання.

Науменко С. О. Рівень володіння географічною компетентністю в учнів основної і старшої школи / Науменко С. О. // Анот. результати наук.-дослід. роботи Ін-ту педагогіки НАПН України за 2013 рік / Нац. Акад. пед. наук України, Ін-т педагогіки. – К : Інститут педагогіки, 2013. – С. 108–109.